

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 217/2015-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. apríla 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov a Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej advokátom doc. JUDr. Branislavom Fridrichom, PhD., Advokátska kancelária Fridrich Paľko, s. r. o., Grösslingová 4, Bratislava, vedené pod spisovými značkami: Rvp 13030/2014, Rvp 13031/2014, Rvp 13032/2014, Rvp 13033/2014, Rvp 13034/2014, Rvp 13035/2014, Rvp 13036/2014, Rvp 13037/2014, Rvp 13038/2014, Rvp 13039/2014, Rvp 13040/2014, Rvp 13041/2014, Rvp 13042/2014, Rvp 13043/2014, Rvp 13044/2014, Rvp 13045/2014, Rvp 13046/2014, Rvp 13047/2014, Rvp 13048/2014, Rvp 13049/2014, Rvp 13050/2014, Rvp 13051/2014, Rvp 13052/2014, Rvp 13053/2014, Rvp 13054/2014, Rvp 13055/2014, Rvp 13056/2014, Rvp 13057/2014, Rvp 13058/2014, Rvp 13059/2014, Rvp 13060/2014, Rvp 13061/2014, Rvp 13062/2014, Rvp 13063/2014, Rvp 13064/2014, Rvp 13065/2014, Rvp 13066/2014, Rvp 13067/2014, Rvp 13068/2014, Rvp 13069/2014, Rvp 13070/2014, Rvp 13071/2014, Rvp 13072/2014, Rvp 13073/2014, Rvp 13074/2014, Rvp 13075/2014, Rvp 13076/2014, Rvp 13077/2014, Rvp 13078/2014, Rvp 13079/2014, Rvp 13080/2014, Rvp 13081/2014, Rvp 13082/2014, Rvp 13083/2014, Rvp 13084/2014, Rvp 13085/2014, Rvp 13086/2014, Rvp 13087/2014, Rvp 13088/2014, Rvp 13089/2014, Rvp 13090/2014, Rvp 13091/2014 a Rvp 13092/2014, vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13 Co 45/2014 z 22. júla 2014 (Rvp 13030/2014), sp. zn. 17 Co 863/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13031/2014), sp. zn. 17 Co 760/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13032/2014), sp. zn. 17 Co 304/2014 z 23. júla 2014 (Rvp 13033/2014), sp. zn.

17 Co 789/2013 z 22. júla 2014 (Rvp 13034/2014), sp. zn. 17 Co 779/2013 z 22. júla 2014 (Rvp 13035/2014), sp. zn. 17 Co 875/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13036/2014), sp. zn. 17 Co 824/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13037/2014), sp. zn. 17 Co 878/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13038/2014), sp. zn. 17 Co 817/2013 z 22. júla 2014 (Rvp 13039/2014), sp. zn. 17 Co 729/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13040/2014), sp. zn. 17 Co 792/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13041/2014), sp. zn. 17 Co 91/2014 z 23. júla 2014 (Rvp 13042/2014), sp. zn. 17 Co 900/2013 zo 6. augusta 2014 (Rvp 13043/2014), sp. zn. 17 Co 881/2013 zo 6. augusta 2014 (Rvp 13044/2014), sp. zn. 17 Co 975/2013 zo 6. augusta 2014 (Rvp 13045/2014), sp. zn. 17 Co 719/2013 z 22. júla 2014 (Rvp 13046/2014), sp. zn. 13 Co 463/2014 z 29. júla 2014 (Rvp 13047/2014), sp. zn. 17 Co 885/2013 zo 6. augusta 2014 (Rvp 13048/2014), sp. zn. 17 Co 782/2013 z 22. júla 2014 (Rvp 13049/2014), sp. zn. 17 Co 1129/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13050/2014), sp. zn. 17 Co 1071/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13051/2014), sp. zn. 17 Co 776/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13052/2014), sp. zn. 17 Co 1089/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13053/2014), sp. zn. 17 Co 889/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13054/2014), sp. zn. 17 Co 1093/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13055/2014), sp. zn. 17 Co 904/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13056/2014), sp. zn. 17 Co 1088/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13057/2014), sp. zn. 17 Co 796/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13058/2014), sp. zn. 16 Co 89/2014 z 31. júla 2014 (Rvp 13059/2014), sp. zn. 17 Co 1097/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13060/2014), sp. zn. 17 Co 836/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13061/2014), sp. zn. 17 Co 97/2014 z 23. júla 2014 (Rvp 13062/2014), sp. zn. 17 Co 73/2014 z 23. júla 2014 (Rvp 13063/2014), sp. zn. 17 Co 732/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13064/2014), sp. zn. 17 Co 786/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13065/2014), sp. zn. 17 Co 664/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13066/2014), sp. zn. 17 Co 802/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13067/2014), sp. zn. 17 Co 821/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13068/2014), sp. zn. 17 Co 1079/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13069/2014), sp. zn. 17 Co 1067/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13070/2014), sp. zn. 17 Co 669/2013 z 18. júla 2014 (Rvp 13071/2014), sp. zn. 17 Co 716/2013 z 21. júla 2014 (Rvp 13072/2014), sp. zn. 14 Co 713/2014 z 1. júla 2014 (Rvp 13073/2014), sp. zn. 17 Co 851/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13074/2014), sp. zn. 17 Co 748/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13075/2014), sp. zn. 17 Co 101/2014 z 25. júna 2014 (Rvp 13076/2014), sp. zn. 13 Co 32/2014 z 22. júla 2014

(Rvp 13077/2014), sp. zn. 16 Co 49/2014 z 18. júna 2014 (Rvp 13078/2014), sp. zn. 12 Co 95/2014 zo 7. augusta 2014 (Rvp 13079/2014), sp. zn. 16 Co 1140/2013 z 26. júna 2014 (Rvp 13080/2014), sp. zn. 16 Co 1121/2013 z 26. júna 2014 (Rvp 13081/2014), sp. zn. 16 Co 1129/2013 z 12. júna 2014 (Rvp 13082/2014), sp. zn. 17 Co 1027/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13083/2014), sp. zn. 17 Co 1022/2013 z 22. júla 2014 (Rvp 13084/2014), sp. zn. 17 Co 1021/2013 z 22. júla 2014 (Rvp 13085/2014), sp. zn. 17 Co 1030/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13086/2014), sp. zn. 17 Co 129/2014 z 23. júla 2014 (Rvp 13087/2014), sp. zn. 17 Co 1102/2013 zo 6. augusta 2014 (Rvp 13088/2014), sp. zn. 17 Co 165/2014 z 23. júla 2014 (Rvp 13089/2014), sp. zn. 16 Co 1018/2013 z 26. júna 2014 (Rvp 13090/2014), sp. zn. 17 Co 983/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13091/2014) a sp. zn. 17 Co 1133/2013 z 23. júla 2014 (Rvp 13092/2014) a takto

rozhodol:

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., vedené pod spisovými značkami: Rvp 13030/2014, Rvp 13031/2014, Rvp 13032/2014, Rvp 13033/2014, Rvp 13034/2014, Rvp 13035/2014, Rvp 13036/2014, Rvp 13037/2014, Rvp 13038/2014, Rvp 13039/2014, Rvp 13040/2014, Rvp 13041/2014, Rvp 13042/2014, Rvp 13043/2014, Rvp 13044/2014, Rvp 13045/2014, Rvp 13046/2014, Rvp 13047/2014, Rvp 13048/2014, Rvp 13049/2014, Rvp 13050/2014, Rvp 13051/2014, Rvp 13052/2014, Rvp 13053/2014, Rvp 13054/2014, Rvp 13055/2014, Rvp 13056/2014, Rvp 13057/2014, Rvp 13058/2014, Rvp 13059/2014, Rvp 13060/2014, Rvp 13061/2014, Rvp 13062/2014, Rvp 13063/2014, Rvp 13064/2014, Rvp 13065/2014, Rvp 13066/2014, Rvp 13067/2014, Rvp 13068/2014, Rvp 13069/2014, Rvp 13070/2014, Rvp 13071/2014, Rvp 13072/2014, Rvp 13073/2014, Rvp 13074/2014, Rvp 13075/2014, Rvp 13076/2014, Rvp 13077/2014, Rvp 13078/2014, Rvp 13079/2014, Rvp 13080/2014, Rvp 13081/2014, Rvp 13082/2014, Rvp 13083/2014, Rvp 13084/2014, Rvp 13085/2014, Rvp 13086/2014, Rvp 13087/2014, Rvp 13088/2014,

Rvp 13089/2014, Rvp 13090/2014, Rvp 13091/2014 a Rvp 13092/2014 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 13030/2014.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOŠŤ, s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnené.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 6. októbra 2014 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti POHOTOVOŠŤ, s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) označenými v záhlaví tohto rozhodnutia (ďalej len „napadnuté uznesenia“).

Zo sťažností a z ich príloh vyplýva, že sťažovateľka vystupuje v postavení žalobkyne v konaniach vedených Okresným súdom Banská Bystrica, Okresným súdom Rimavská Sobota a Okresným súdom Revúca (ďalej len „okresné súdy“), predmetom ktorých je rozhodovanie o náhrade majetkovej škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom okresných súdov, ktoré sú teda súčasne súdmi, ktoré sťažovateľke uvedenú škodu a nemajetkovú ujmu mali spôsobiť.

Okresné súdy rozhodli vo veci samej rozsudkami, proti ktorým podala sťažovateľka odvolania. Následne jej okresné súdy vyrubili uzneseniami za podané odvolania súdny poplatok 20 € podľa položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov [(príloha zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a o poplatku za výpis

z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“)]. Proti uzneseniam okresných súdov o povinnosti zaplatiť súdny poplatok podala sťažovateľka odvolania. Krajský súd napadnutými uzneseniami potvrdil rozhodnutia okresných súdov o povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolania.

Podľa názoru sťažovateľky *„postupom v odvolacom konaní a napadnutým rozhodnutím odvolací súd porušil základné práva sťažovateľa (urobil tak tiež okresný súd, ktorého rozhodnutie mal revidovať odvolací súd):*

- právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky
- právo na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“.

Tvrdenie o porušení označených práv sťažovateľka odôvodňuje takto:

«Sťažovateľ podal odvolanie proti rozsudku a nie žalobu. Súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku. Sťažovateľ preto nemôže byť vyzvaný na platenie súdneho poplatku za podané odvolanie...

Podľa položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov sa poplatok vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Ako vyplýva z tejto definície spoplatneného úkonu, spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody. Spoplatnené nie je podanie odvolania. Spoplatneniu nepodliehajú ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie, dovolanie a pod. ako je tomu pri položke 1 sadzobníka súdnych poplatkov...

V prílohe zákona č. 71/1992 Zb. (Sadzobník súdnych poplatkov) nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom.

Sťažovateľovi bola v rozpore so zákonom č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „ZoSP“) uložená poplatková povinnosť v prípade, kde ju nemal. Takéto konanie zo strany súdu predstavuje zásah do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu zaručeného

v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky.»

Sťažovateľka poukázala aj na rozsudok «Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. marca 2007, sp. zn. 4 Cdo 39/2007, cit: „Za súdne konania, ktoré nie sú uvedené v Prílohe zákona č. 71/1992 Zb. (Sadzobník súdnych poplatkov), sa súdne poplatky nevyberajú; v takomto prípade poplatková povinnosť nevzniká a analogické určenie výšky súdneho poplatku neprichádza do úvahy.“ (rozhodnutie pre lepšiu orientáciu v prílohe prikladáme). A ďalej: Analogické určovanie výšky súdneho poplatku neprichádza do úvahy, pretože v zmysle článku 59 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, a ak zákon o súdnych poplatkoch ukladá poplatkové povinnosti, musia byť tieto povinnosti stanovené jasne a jednoznačne. Pokiaľ tomu tak nie je, zodpovedá ústavne konformnému výkladu zákona o súdnych poplatkoch záver rešpektujúci zásadu „v pochybnostiach v prospech poplatníka“, t. j. záver, že poplatková povinnosť v týchto prípadoch nevznikla.»

Sťažovateľka ďalej v sťažnostiach uvádza, že „podľa ust. § 18ca ZoSP z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. V danom prípade bola žaloba žalobcom podaná pred 01. 10. 2012, konanie teda začalo pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z. z. (zákon ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony) a preto je nutné v súvislosti s podaným odvolaním aplikovať právny stav platný do 30. 09. 2012. Do 30. 09. 2012 bolo podľa ust. § 4 ods. 1 písm. k) ZoSP konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku vecne oslobodené.“

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd o jej sťažnostiach rozhodol nálezmi, v ktorých vysloví, že napadnutými uzneseniami krajského súdu bolo porušené jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, označené uznesenia krajského súdu zruší a veci vráti krajskému súdu na ďalšie konania a prizná jej primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K spojeniu vecí na spoločné konanie (bod 1 výroku tohto uznesenia)

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí na spoločné konanie, avšak v súlade s § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy primerane použiť na prípadné spojenie vecí § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod spisovými značkami Rvp 13030/2014, Rvp 13031/2014, Rvp 13032/2014, Rvp 13033/2014, Rvp 13034/2014, Rvp 13035/2014, Rvp 13036/2014, Rvp 13037/2014, Rvp 13038/2014, Rvp 13039/2014, Rvp 13040/2014, Rvp 13041/2014, Rvp 13042/2014, Rvp 13043/2014, Rvp 13044/2014, Rvp 13045/2014, Rvp 13046/2014, Rvp 13047/2014, Rvp 13048/2014, Rvp 13049/2014, Rvp 13050/2014, Rvp 13051/2014, Rvp 13052/2014, Rvp 13053/2014, Rvp 13054/2014, Rvp 13055/2014, Rvp 13056/2014, Rvp 13057/2014, Rvp 13058/2014, Rvp 13059/2014, Rvp 13060/2014, Rvp 13061/2014, Rvp 13062/2014, Rvp 13063/2014, Rvp 13064/2014, Rvp 13065/2014, Rvp 13066/2014, Rvp 13067/2014, Rvp 13068/2014, Rvp 13069/2014, Rvp 13070/2014, Rvp 13071/2014, Rvp 13072/2014, Rvp 13073/2014, Rvp 13074/2014, Rvp 13075/2014, Rvp 13076/2014, Rvp 13077/2014, Rvp 13078/2014, Rvp 13079/2014, Rvp 13080/2014, Rvp 13081/2014, Rvp 13082/2014, Rvp 13083/2014, Rvp 13084/2014, Rvp 13085/2014, Rvp 13086/2014, Rvp 13087/2014, Rvp 13088/2014, Rvp 13089/2014, Rvp 13090/2014, Rvp 13091/2014 a Rvp 13092/2014, z ktorých vyplýva ich právna a skutková súvislosť, a prihliadajúc taktiež na totožnosť v osobe sťažovateľky a charakter rozhodnutí krajského súdu, proti ktorým tieto sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd, aplikujúc § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 112 ods. 1 OSP, tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami krajského súdu a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu (bod 2 výroku tohto uznesenia)

Sťažovateľka sťažnosťami namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami krajského súdu, ktorými tento súd v odvolacom konaní potvrdil uznesenia súdov prvého stupňa o povinnosti sťažovateľky zaplatiť súdny poplatok, ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu.

Z hľadiska premetu sporu ide vo všetkých pôvodných konaniach o prípady posudzované ako tzv. bagateľné veci (sťažovateľka bola zaviazaná na zaplatenie súdneho poplatku v sume 20 €). Za daných okolností už samotný predmet sporu v napadnutých konaniach zakladá z hľadiska doterajšej judikatúry ústavného súdu dôvod na odmietnutie sťažností už pri ich predbežnom prerokovaní. Ak totiž Občiansky súdny poriadok vylučuje u tzv. bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných druhostupňovými súdmi na základe uplatnenia mimoriadneho opravného prostriedku, bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov, ktoré sú pre postupy zisťovania skutkového základu sporu a pre jeho právne posúdenie esenciálne (IV. ÚS 358/08).

Napriek uvedenému ústavný súd považuje za vhodné vyjadriť sa k napadnutým uzneseniam aj z vecného hľadiska. V tejto súvislosti poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane uvádza, že k úlohám právneho štátu patrí aj vytvorenie právnych a faktických garancií na uplatňovanie a ochranu základných práv a slobôd ich nositeľov, t. j. fyzické osoby a právnické osoby. Ak je na uplatnenie alebo ochranu

základného práva alebo slobody potrebné uskutočniť konanie pred orgánom verejnej moci, úloha štátu spočíva v zabezpečení právnej úpravy takýchto konaní, ktoré sú dostupné bez akejkoľvek diskriminácie každému z nositeľov základných práv a slobôd. Koncepcia týchto konaní musí zabezpečovať reálny výkon a ochranu základného práva alebo slobody, a preto ich imanentnou súčasťou sú procesné záruky základných práv a slobôd. Existenciou takýchto konaní sa však nevyčerpávajú ústavné požiadavky späté s uplatňovaním základných práv a slobôd. Ústavnosť týchto konaní predpokladá aj to, že orgán verejnej moci, pred ktorým sa takéto konania uskutočňujú, koná zásadne nestranné, nezávisle a s využitím všetkým zákonom ustanovených prostriedkov na dosiahnutie účelu takých procesných postupov. Ústavný súd z tohto hľadiska osobitne zdôrazňuje objektivitu takeého postupu orgánu verejnej moci (II. ÚS 9/00, II. ÚS 143/02). Len objektívnym postupom sa v rozhodovacom procese vylučuje svojvôľa v konaní a rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci. Objektívny postup orgánu verejnej moci sa musí prejavíť nielen vo využití všetkých dostupných zdrojov zisťovania skutkového základu na rozhodnutie, ale aj v tom, že takéto rozhodnutie obsahuje aj odôvodnenie, ktoré preukázateľne vychádza z týchto objektívnych postupov a ich využitia v súlade s procesnými predpismi.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Účelom citovaného článku ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, k súdu alebo inému orgánu právnej ochrany. Základné právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa stal po splnení predpokladov ustanovených zákonom účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd jej efektívne umožní (mal by umožniť) stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že „právo na súd“, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie, len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02).

Integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne

objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

Aj EŠLP vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra EŠLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

Uvedené východiská bol povinný dodržiavať pri svojom rozhodovaní aj krajský súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného prerokovania sťažností aspoň rámcovo posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či sťažnosti nie sú zjavne neopodstatnené.

Krajský súd v napadnutých uzneseniach uviedol, že považuje uznesenia okresných súdov za náležité odôvodnené, pretože v odôvodnení poukázali na zákonné skutočnosti, ktoré ich viedli k ich vydaniu.

Sťažovateľka predovšetkým namieta, že krajský súd v napadnutých uzneseniach nesprávne aplikoval prílohu (sadzobník súdnych poplatkov, položku 7a) zákona o súdnych poplatkoch, čím malo dôjsť k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V relevantnej časti odôvodnenia napadnutých uznesení krajský súd okrem iného poukázal na § 1 zákona o súdnych poplatkoch a uviedol dôvody, prečo sa má súdny poplatok vyrubovať nielen za samotný návrh na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, ale aj za ďalšie úkony vrátane podaného odvolania. Krajský súd argumentoval aj tým, že ak sa konanie o návrhu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom v sadzobníku súdnych poplatkov nachádza (v položke 7a), potom nejde o poplatok, ktorý v sadzobníku súdnych poplatkov nie je uvedený. V tejto súvislosti krajský súd dospel k záveru, že zo strany okresných súdov nedošlo k svojvoľnému rozširovaniu okruhu úkonov, ako tvrdí sťažovateľka.

Čo sa týka zvolenia relevantnej právnej úpravy, podľa ktorej sa v daných veciach vyruboval súdny poplatok, krajský súd v odôvodnení svojich uznesení poukázal na to, že podľa § 17 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch sa poplatok za odvolanie a dovolanie podané po nadobudnutí účinnosti tohto zákona vyrubuje vo výške určenej týmto zákonom. Okresné sudy sa spravovali pri vyrubení súdneho poplatku za konanie o odvolaní relevantnou právnou úpravou o poplatkoch účinnou v čase vzniku poplatkovej povinnosti, teda v čase podania odvolania, a to § 5 ods. 1 písm. a), § 17 ods. 2 a § 18ca zákona o súdnych poplatkoch, položkou č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý je prílohou zákona o súdnych poplatkoch, a dôvodne prihliadali na poznámku č. 3 k položke č. 1 sadzobníka súdnych poplatkov bez akejkoľvek potreby použiť na dané veci analógiu legis,

ako to tvrdí sťažovateľka; jej námietka je preto irelevantná. Krajský súd sa vysporiadal aj s prechodným ustanovením, ktoré bolo do zákona o súdnych poplatkoch zavedené zákonom č. 286/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „novela zákona o súdnych poplatkoch“), ktorý novelizoval aj zákon o súdnych poplatkoch. Novela zákona o súdnych poplatkoch zaviedla do zákona o súdnych poplatkoch prechodné ustanovenie účinné od 1. októbra 2012, a to § 18ca, podľa ktorého z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012.

Krajský súd v odôvodneniach napadnutých uznesení vyvrátil aj tvrdenie sťažovateľky, podľa ktorého, toto prechodné ustanovenie treba aplikovať aj na jej veci, argumentujúc dňom nadobudnutia účinnosti novely zákona o súdnych poplatkoch a tým, že konania pred okresnými súdmi začali pred 1. októbrom 2012. Krajský súd v napadnutých uzneseniach vysvetlil, prečo sa okresné sudy správne správali pri vyrubení súdneho poplatku za odvolanie relevantnou právnou úpravou o poplatkoch účinnou v čase vzniku poplatkovej povinnosti, teda v čase podania odvolania, a to § 5 ods. 1 písm. a), § 17 ods. 2 a § 18ca zákona o súdnych poplatkoch, položkou č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý je prílohou zákona o súdnych poplatkoch, a dôvodne prihliadali na poznámku č. 3 k položke č. 1 sadzobníka súdnych poplatkov bez akejkoľvek potreby použiť na dané veci analógiu legis, ako to tvrdí sťažovateľka; táto jej námietka je preto podľa názoru krajského súdu irelevantná. V uzneseniach okresných súdov bola podľa krajského súdu správne označená položka sadzobníka súdnych poplatkov, podľa ktorej sa súdny poplatok vyrubil, a súdny poplatok bol vyrubený v správnej výške.

Svoje odôvodnenia krajský súd uzavrel tým, že okresné sudy uzneseniami, ktorými uložili sťažovateľke povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie, správne aplikovali relevantný právny predpis a správne ho aj vyložili.

Podľa názoru ústavného súdu ak krajský súd posúdil uznesenia okresných súdov o povinnosti sťažovateľky zaplatiť súdny poplatok za odvolanie ako správne a sťažovateľkou napadnuté uznesenia okresných súdov potvrdil svojimi uzneseniami ako vecne správne, postupoval ústavne akceptovateľným spôsobom.

Napadnuté uznesenia krajského súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za zjavne neodôvodnené a ani za arbitrárne, t. j. také, ktoré by boli založené na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení zákona o súdnych poplatkoch (položka 7a sadzobníka súdnych poplatkov).

Na základe uvedeného ústavný súd uzavrel, že medzi napadnutými uzneseniami a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí sťažností na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosti sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnené.

Vzhľadom na odmietnutie sťažností neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v ich petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. apríla 2015